

Коли і де виникли сьгоднішні слова (терміни) «бухгалтерський облік», (рахунковедення), та інші, хто їх винахідник — це історична таємниця, як невідомі винахідники мови, алфавіту, грошей тощо.

Але той факт, що бухгалтерським обліком (рахунковеденням) займаються люди практично уже кілька десятків тисяч років та що ним займались практично усі філософи, засвідчує його велике значення у суспільному житті людства.

Сьогодні система бухгалтерського обліку — це цілісна система знань — наука, теорія та практика, яка виконує у суспільстві одну із центральних функцій управління економікою. Це означає, що бухгалтерський облік (рахунковедення) — це суспільна наука. І хоча у різних країнах вона одержала різні назви, але за змістом вони є однаковими.

Упродовж тисячоліть бухгалтерський облік (рахунковедення), як наука, сформувала п'ятирівневу професію бухгалтера.

Поступове ускладнення ринкових відносин, поява грошей та виникнення проблеми побудови вартісних відносин у суспільстві як наслідок відокремлення вартості від своєї предметної сутності та її перетворення у гроші, де зникає будь-який слід вартості, стала найуразливішим місцем проблем суспільних відносин. Цю проблему і вирішує бухгалтерський облік (див. рис. 2)

Ткач І. В., асистент
кафедри обліку, аналізу та аудиту в АПК,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОБЛІК РЕМОНТУ ТА МОДЕРНІЗАЦІЇ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕХНІКИ

Останні десятиліття спостерігається бурхливий розвиток комп'ютерних технологій. Швидкими темпами зростає потужність комп'ютерів, з'являються нові комп'ютерні програми з високими системними вимогами які, в свою чергу, стимулюють розвиток самих комп'ютерів. Комп'ютери швидко морально зношуються і вимагають модернізації, крім того, як і будь-яка техніка, комп'ютери виходять з ладу і потребують ремонту. Саме відображенню в обліку поточних ремонтів та модернізації оргтехніки присвячене дане дослідження.

Персональний комп'ютер — це комплекс пристроїв, що включає в себе системний блок, який, у свою чергу, також є комплексом пристроїв (корпус системного блоку, материнська плата, процесор, оперативна пам'ять, жорсткий диск, оптичний привід, то-

що), монітор, клавіатуру та маніпулятор «миша». Основними параметрами комп'ютера є: тактова частота процесора, об'єм жорсткого диску, об'єм оперативної пам'яті, потужність відео карти тощо. Тому найпоширенішими видами модернізації комп'ютерів є:

— заміна старого процесора на новий — більш потужний. У більшості випадків така модернізація вимагає заміни материнської плати;

— заміна або встановлення додаткового жорсткого диску;

— збільшення об'єму оперативної пам'яті (можлива заміна старих карт пам'яті на більш потужні або встановлення додаткових карт пам'яті);

— встановлення більш досконалої відео карти.

Згідно з п. 14 П(С)БО 7 «Основні засоби» первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання об'єкта. Залишкова вартість основних засобів зменшується у зв'язку з частковою ліквідацією об'єкта основних засобів [1].

Оскільки модернізація основних засобів збільшує їх первісну вартість, її доцільно обліковувати в складі капітальних вкладень на рахунку 15 «Капітальні інвестиції», за дебетом якого слід відображувати вартість ресурсів, використаних на модернізацію основних засобів, а за кредитом — збільшення первісної вартості модернізованого об'єкта основних засобів.

Ключовим критерієм при віднесенні вартості ремонту на витрати періоду чи на первісну вартість об'єкта основних засобів є збільшення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання об'єкта. На нашу думку, даний критерій є достатньо суб'єктивним.

При модернізації комп'ютерів слід враховувати другу частину п. 14 П(С)БО 7 «Основні засоби», де йдеться про зменшення залишкової вартості у зв'язку з частковою ліквідацією об'єкта основних засобів. Таким чином, якщо під час модернізації демонтуються деякі складові частини комп'ютера, то необхідно зменшити його залишкову вартість на залишкову вартість такої складової частини. При цьому демонтовану складову частину слід оприбуткувати, якщо очікується отримання економічних вигод від її використання (передбачається її реалізація або використання в іншому комп'ютері).

Згідно з п. 15 П(С)БО 7 «Основні засоби» витрати, що здійснюються для підтримання об'єкта в робочому стані та одержання

первісно визначеної суми майбутніх економічних вигод від його використання, включаються до складу витрат діяльності [1].

При здійсненні ремонту комп'ютерів найбільш складно визначити характер ремонту (очікується збільшення майбутніх економічних вигод чи ні). Якщо при здійсненні ремонту певні складові частини комп'ютера замінюються на подібні (такої ж потужності) або ремонтуються старі, то витрати на ремонт слід відносити до відповідного виду поточних витрат (адміністративних, витрат на збут, тощо). Якщо ж складові частини замінюються на більш потужні, то такий ремонт є поліпшенням і його вартість доцільно включати до первісної вартості об'єкта основних засобів.

Наведемо приклад. Підприємство придбало жорсткий диск вартістю 1200 грн з ПДВ для модернізації комп'ютера, первісна вартість комп'ютера 5000 грн (у тому числі жорсткого диску 900 грн), накопичена амортизація 3000 грн, демонтований жорсткий диск очікується використати для модернізації іншого комп'ютера (справедлива вартість 200 грн), витрати на монтаж та налагодження нового жорсткого диску 120 грн з ПДВ.

Кореспонденцію рахунків з модернізації комп'ютерної техніки наведено в табл. 1.

Таблиця 1

**КОРЕСПОНДЕНЦІЯ РАХУНКІВ З ОБЛІКУ
МОДЕРНІЗАЦІЇ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕХНІКИ**

№ п.п.	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн
		Д-т	К-т	
1	Переказано кошти з поточного рахунку в національній валюті авансом вітчизняному постачальнику на придбання жорсткого диску	371	311	1200,00
2	Нараховано податковий кредит з ПДВ	641	644	200,00
3	Оприбутковано: — жорсткий диск — податок на додану вартість	152 644	371 371	1000,00 200,00
4	Демонтовано старий жорсткий диск — первісна вартість — накопичена амортизація — залишкова вартість	131 976	104 10	900,00 540,00 360,00
5	Оприбутковано старий жорсткий диск	209	746	200,00
6	Нараховано послуги з монтажу та налагодження жорсткого диску	152	631	100,00
7	Нараховано податковий кредит з ПДВ	641	631	20,00
8	Збільшено первісну вартість комп'ютера на вартість модернізації та послуг з монтажу та налагодження жорсткого диску	104	152	1100,00

На нашу думку, такий порядок ведення обліку витрат на ремонт і модернізацію комп'ютерної техніки забезпечить належне відображення цих операцій в системі бухгалтерського обліку.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» / Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. №92.

Топоровська А. М., аспірант,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

МЕТОДИ АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ОПЕРАЦІЙ БАНКУ З ПЛАТІЖНИМИ КАРТКАМИ

Нині існують різні методичні підходи до аналізу й оцінювання ефективності операцій банку з платіжними картками в умовах ринкової економіки. Поряд з тим, функціонування банківського сектора в економіці висуває нові вимоги щодо оцінки банківської діяльності з позицій урахування її впливу на економічний розвиток, виявлення позитивних та негативних чинників, що впливають на ефективність різних напрямів роботи банку та розробки методологічних основ вимірювання ефективності операцій банку з платіжними картками та методів її оцінки.

Дослідження проблеми оцінювання ефективності операцій банку з платіжними картками з урахуванням ризиків, потребує побудови економіко-математичних моделей та використання комп'ютерних програм для їх реалізації.

З огляду на актуальність окреслених проблем ми узагальнили концептуальні підходи до вимірювання ефективності операцій банку з платіжними картками та запропонували показники на основі використання економіко-математичного інструментарію.

Визначальним положенням оцінювання ефективності в економіці є те, що ефективність будь-якої економічної діяльності визначається як відношення прибутків, котрі вона приносить, до витрат, пов'язаних з нею [3, с. 65].

За проміжок часу, протягом котрого обчислюється ефективність, як правило, береться звітний період. Наприклад, якщо ми маємо річні фінансові банківські звіти по операціях з платіжними картками, то ефективність цих операцій в i -му році будемо позначати $E_f(i)$, яку можна визначити за таким співвідношенням: